

בש"פ 2191/23 - מוחמד קזאז, סייד כהה, מוסא אדגם, מוחמד אבו חוטי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2191/23

לפני: כבוד השופטת ר' רונן

העוררים: 1. מוחמד קזאז
2. סייד כהה
3. מוסא אדגם
4. מוחמד אבו חוטי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
במ"ת 52941-09-22 מיום 8.3.2023 שניתנה על ידי
כב' השופט צ' קאפח

תאריך ישיבה: כ"ז באדר התשפ"ג (20.3.2023)

בשם העוררים: עו"ד שי נודל

בשם המשיבה: עו"ד ורד חלאוה

החלטה

1. בפניי ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (כב' השופט צ' קאפח) בת"פ 52936-09-22 מיום 8.3.2023 דחה בית משפט קמא את בקשת העוררים לשחררם לחלופת מעצר. בקשת העוררים התבססה בעיקרה על טענותיהם כלפי התנהלות המשיבה בניהול החקירה וההליך בכלל.

הרקע לבקשה

2. ביום 30.8.2022 נעצרו העוררים, וביום 23.9.2022 הוגש נגדם כתב אישום לבית המשפט המחוזי, המייחס להם ריבוי עבירות של סחר בסמים מסוכנים. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרים של העוררים עד לתום ההליכים.

הדיונים בתיק, הן במסגרת ההליך העיקרי והן במסגרת הליך המעצר, נדחו מעת לעת. במקביל, כחודש לאחר הגשת כתב האישום, הודיעה המשיבה לעוררים כי מתנהלת בעניינם השלמת חקירה. העוררים טוענים כי עד למועד הגשת ערר זה, חומר החקירה שקיים בידי המשיבה לא הועבר אליהם במלואו.

3. בדיון מיום 22.2.2023 עתרו העוררים לשחרורם לחלופת מעצר לאור התנהלותה החריגה של המשיבה בניהול התיק. בהחלטה מאותו היום קבע בית משפט קמא כי אין מקום לשקול את שחרורם של העוררים 1, 2 ו-4. באשר לעורר 3 הורה בית משפט קמא על עריכת תסקיר קצר בעניינו, וזאת משום שהוא נעדר עבר פלילי.

ביום 8.3.2023 התקיים דיון המשך, במסגרתו עתרו העוררים לשחרורם לחלופת מעצר בכל תנאי שימצא לנכון בית המשפט לקבוע. בהחלטתו מאותו היום עמד בית משפט קמא על ההתנהלות החריגה של המשיבה בתיק זה. זאת – הן נוכח ההחלטה על השלמת החקירה שסיימה אינו ידוע, והן משום שהמשיבה לא העבירה, עד שלב זה, לידי בא-כוח העוררים את כלל חומר החקירה הרלוונטי, חרף חלוף הזמן מאז הוגש כתב האישום. בדברים אלה הפנה בית משפט קמא להחלטתו של בית המשפט המחוזי בהליך העיקרי (כב' סגן הנשיא השופט ב' שגיא) מיום 21.2.2023, שם הוגדרה התנהלות המשיבה כ"חריגה". בית המשפט עמד על כך שהתוצאה מהתנהלות המשיבה היא שהעוררים אינם יכולים לנקוט עמדה לעניין קיומן של ראיות לכאורה, ואף ציין כי לטענת העוררים הדבר פוגע בזכותם להליך הוגן. חרף זאת, בסופו של דבר דחה בית משפט קמא את בקשת העוררים.

בהחלטתו קבע בית משפט קמא כי העורר 1 היה ראש ההתארגנות המתוארת בכתב האישום; כי לחובת העורר 2 רובץ עבר פלילי המלמד על מסוכנותו; וכי גם לחובת העורר 4 רובץ עבר פלילי. כל אלה, נקבע, מצדיקים את השארתם במעצר בשלב זה. באשר לעורר 3, ציין בית המשפט כי בהחלטתו הקודמת מיום 22.2.2023 הורה על קבלת תסקיר מעצר בעניינו, ולכן קבע כי יש להמתין עד לקבלת התסקיר ביום 19.4.2023. עוד נקבע כי אין מקום להורות על הזמנת תסקיר מעצר בעניינם של יתר העוררים. הליך המעצר נקבע לדיון המשך ביום 19.4.2023.

על החלטה זו הוגש הערר שבפניי.

4. עוד יש לציין כי ביום 19.3.2023 התקיים דיון בבית המשפט המחוזי לפני כב' סגן הנשיא השופט ב' שגיא. באותו דיון ביקשה ב"כ המשיבה לתקן את כתב האישום לאור העובדה שהמשיבה הצליחה לפרוץ את אחד הטלפונים שנתפסו, המהווה לגשתה "קו סמים" ואשר יש בו מאות שיחות עם קליינטים. בית המשפט הורה למשיבה לתקן את כתב האישום, אם היא תמצא לנכון לעשות כן, עד ולא יאוחר מיום 3.4.2023.

בנוסף התייחס בית המשפט לנושא של העברת תמלילי השיחות לידי ב"כ העוררים. ב"כ המשיבה ציינה כי עד אותה עת הועברו רק כ-40 תמלילים מבין 300 תמלילים שקיימים. בית המשפט קבע כי "יש להביא לידי סיום את סאגת התמלילים באופן שאקצוב כעת לתביעה להעביר את כל התמלילים הרלוונטיים להגנה עד ליום 3.4.2023".

טענות העוררים

5. העוררים ערים לכך שהערר דן מוגש נגד החלטת ביניים של בית משפט קמא, שכן טרם התקבלה החלטה מלאה לעניין מעצרים עד לתום ההליכים. חרף זאת, ובשל הנסיבות החריגות הנוגעות לניהול התיק על ידי המשיבה, מבקשים העוררים כי הערר יידון לגופו.

העוררים טוענים כי גם בשלב זה טרם הועברו לעיונם חומרי חקירה רבים וטרם הסתיימה השלמת החקירה בעניינם. לפיכך, סביר להניח כי גם במועד הדיון הבא הקבוע בעניינם (19.4.2023), הם לא יוכלו לטעון לעניין קיומן של ראיות לכאורה.

העוררים אף מלינים על כך שבהחלטתו התייחס בית משפט קמא אך ורק לעניין עברם הפלילי ולא לקח בחשבון את יתר הנסיבות בתיק. עברם הפלילי, כך נטען, היה צריך להיבחן אל מול ההתנהלות החריגה ביותר של המשיבה בניהול התיק.

6. באשר לקביעות בית משפט קמא לעניין עברם הפלילי, טוענים העוררים כך: לעניין העורר 3- נטען כי בנסיבות העניין צריך היה בית משפט קמא לחקור בעצמו את הערבים והמפקחים המוצעים ולהורות על שחרורם לחלופת מעצר, מבלי להמתין לחוות הדעת של שירות המבחן. באשר לעורר 4- נטען כי לחובתו עומדת רק הרשעה אחת בגין עבירת רכוש (שאינה קשורה כלל לסמים), בגינה הואריצה חמישה חודשי מאסר. בכל הנוגע לעורר 2- נטען כי עברו הפלילי אינו כזה המונע את שחרורם לחלופת מעצר, במיוחד בנסיבות התיק. זאת, משום שמרבית העבירות בהן הורשע הן עבירות רכוש, ומשום שמעולם לא הושת עליו עונש מאסר בפועל.

7. לבסוף טוענים העוררים כי בהחלטתו התעלם בית משפט קמא כליל מהתנהלות המשיבה בתיק, ובכלל זה מהעובדה כי בחלוף כמעט שישה חודשים מהגשת כתב האישום טרם הועברו לעיונם כל חומרי החקירה בתיק, ובכלל זה כל דפי ההפקה מהאזנת הנפח שביצעה המשיבה במחסן שבו, לפי כתב האישום, התנהלה פעילות העוררים.

לשיטת העוררים, התנהלות המשיבה אינה יכולה להיות "מתוגמלת" פעם אחר פעם בהארכת מעצרים. לגישתם יש הכרח כי בית משפט זה יוציא תחת ידיו אמירה חד-משמעית לפיה התנהלות המשיבה אינה ראויה. שחרורם של העוררים לחלופת מעצר יעביר, לגישתם, את המסר לפיו להתנהלות המשיבה יש השלכות.

8. בישיבת יום 20.3.2023, חזר ב"כ העוררים על עיקרי טענותיו. הוא הוסיף כי אף שכתב האישום הוגש לפני כשבעה חודשים, העוררים לא קיבלו עדיין את כל חומר החקירה ובכלל זה את התוצרים של האזנות הסתר. נכון למועד

הדיון, התקבלו אצל העוררים רק כ-40 קבצים מתוך כ-300 קבצים שקיימים. עוד צוין כי התיק לווה על ידי הפרקליטות משלב החקירה הסמויה, וגם עניין זה מגביר את האנומליה בהתנהלות המשיבה לגביו.

בלא שכל החומר נמצא בפניו, לא יכול ב"כ העוררים להתקדם בלימוד הראיות, כאשר הקבצים שטרם הועברו לו הם לשיטתו "גרעין התיק". ב"כ העוררים התייחס גם לעבר הפלילי של מרשיו, וכן להיקף המעורבות המיוחסת לחלק מהם בעבירות נושא כתב האישום.

מעבר לכל אלה צוין ב"כ העוררים כי לא קיים עדיין כתב אישום, שכן המשיבה ביקשה בישיבת יום 19.3.2023 מבית המשפט המחוזי לתקן את כתב האישום, וכאמור הוא הורה לה לעשות כן עד ליום 3.4.2023.

9. ב"כ המשיבה התייחסה לטענות העוררים. היא ציינה כי בית המשפט המחוזי החליט כי על המשיבה לפעול להגיש כתב אישום מתוקן ואף למסור את כל התמלילים לידי העוררים עד יום 3.4.2023. המשיבה מגויסת כדי לעמוד בלוח הזמנים הזה. עוד ציינה ב"כ המשיבה כי גם חומר הראיות שכבר מצוי בידי העוררים מביא למסקנה כי קיים "ניצוץ ראיתי" ואף הרבה מעבר לכך הקושר את העוררים כולם לעבירות המיוחסות להם. עוד הובהר כי אין מקום לשחרר את העורר 3 ממעצר עוד בטרם הוגש בעניינו תסקיר של שירות המבחן, וכי אין גם מקום לשחרר מי מהעוררים האחרים בטרם תידון הבקשה למעצרו עד תום ההליכים.

בהתייחס לטענות המשיבה, הבהיר ב"כ העוררים כי לגישתו – ללא הראיות שלא הוצגו לו, לא תוכל המשיבה לבסס את טענותיה לגבי העוררים. האזנות הסתר הן לשיטתו ה"לב של האופרציה" הנטענת של העוררים.

דיון והכרעה

10. לאחר עיון בחומר שבתיק ושמיעת טענות הצדדים בעל פה, אני סבורה כי דין הערר להידחות. מדובר כאמור בערר על החלטת ביניים בנושא מעצר. התערבות של ערכאת הערעור בהחלטות של בתי המשפט בשלב זה היא חריגה ביותר (ראו למשל בש"פ 2109/23 עמאש נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (15.3.2023); בש"פ 2269/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (5.4.2015)), ואינני סבורה כי במקרה דנן היא מוצדקת.

11. הטעם העיקרי לכך הוא שבית משפט קמא הציב למשיבה תאריך שעד אליו יהיה עליה להשלים את העברת חומרי החקירה כולם לידי ב"כ העוררים ("כל התמלילים" כלשונו של בית משפט קמא). עד מועד זה, 3.4.2023 יהיה על המשיבה גם להגיש כתב אישום מתוקן אם תמצא לנכון לעשות כן. מובן כי לאחר שיועברו החומרים לידי העוררים ויוגש כתב האישום המתוקן, ניתן יהיה לקיים דיון ענייני בבקשת המשיבה למעצרו עד תום ההליכים.

אין צורך לומר כי לאחר שבית המשפט הנחה את המשיבה ביחס למועדים – עליה לעמוד בהם ולפעול בהתאם להחלטתו. ככל שמטעם כלשהו המשיבה לא תעמוד במועדים שנקבעו (וכאמור יש להניח ולקוות כי לא אלה יהיו פני הדברים), יהיה מקום לכך שבית משפט קמא יקבע בהקדם האפשרי דיון נוסף בבקשת העוררים, יבחן פעם נוספת את

הדברים ואף ישקול בחיוב את האפשרות שלאור מחדלה המתמשך של המשיבה - ניתן יהיה בתנאים כאלה או אחרים, וביחס לעוררים כולם או חלקם, לאפשר את מעצרו בפיקוח אלקטרוני. מובן שאין מקום להתייחס בשלב זה באופן קונקרטי לעניינו של עורר כזה או אחר, כאשר בית המשפט שידון בנושא יביא בחשבון ביחס לכל אחד ואחד מהם את מכלול הנסיבות שהוא ימצא כרלוונטיות.

בכפוף לאמור לעיל, הערר נדחה אפוא.

ניתנה היום, כ"ט באדר התשפ"ג (22.3.2023).

ש ו פ ט ת
